

Glagoljske matice umrlih župe sv. Nikole u Božavi (Božava, Soline i Veli Rat) : 1731. - 1832. / urednici Josip FARIČIĆ, Pavao KERO. Zadar: Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru : Sveučilište, 2017.

291 str. : faksimili ; 25 cm

U glagoljskim matičnim knjigama umrlih Župe sv. Nikole u Božavi u tom razdoblju zabilježeni su mnogi podatci o životu u naseljima sjeverozapadnog dijela Dugog otoka i na otoku Zverincu koji su tada pripadali božavskoj župi, i to u Božavi, Velom Ratu, Veroni (Veruniću), Solinama i Zverincu. Vođenje matičnih knjiga obvezno je od 2. polovice 16. stoljeća. Ovdašnji svećenici često su odstupali od propisanog obrasca, pa nažalost često možemo naći samo ime pokojnika i godinu smrti. Iz podataka onih koji su bili nešto savjesniji možemo iščitati koliko su imali godina, gdje je obitelj živjela, koji je bio uzrok smrti. Tako u matičnoj knjizi Božave otkrivamo preko 50 nasilnih, zapravo iznenadnih smrti, bilo da se radi o epidemiji, gladi, moždanom udaru, utapanju, komplikacijama pri porođaju, bolestima čije ime ne znamo prevesti poput tresavice.

Migracije su bile rijetke, a seoska sredina teško je prihvaćala imigrante. U matičnoj knjizi spominju se tek dvojica doseljenika, kalafat iz Korčule Antun Kapor i Ivan Negri iz Italije. Dio njih možda se i prezimenom asimilirao s otočanima, jer je bio običaj da onaj tko dolazi na ženino imanje preuzima i prezime njezine obitelji.

U ono vrijeme kad su svi matice vodili na latinskom jeziku, ova je sredina to radila na materinjem jeziku, i to glagoljicom. Po tome smo bili jedinstveni u Europi i ako ćemo po nečemu biti prepoznati ubuduće, to će biti naš jezik i glagoljica.